

NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD

Oddělení dokumentace a analytiky

657 40 Brno, Moravské nám. 6

Tel.: 542 532 632, fax: 542 532 361, e-mail: eu@nssoud.cz

Vybraná judikatura k volbám do krajských zastupitelstev

(Ústavní soud, Nejvyšší správní soud, krajské soudy)

Zpracovalo
Oddělení dokumentace a analytiky
Nejvyšší správní soud

Stav k 15. 9. 2012

Obsah

1 Úvodem	4
2 Judikatura Ústavního soudu	4
2.1 Pojem „volební zákon“ dle čl. 40 Ústavy	4
2.2 Mandát člena zastupitelstva.....	5
2.2.1 Podmínka trvalého pobytu jakožto podmínka volitelnosti	5
2.2.2 Zánik mandátu člena zastupitelstva z důvodu neslučitelnosti funkcí	5
2.2.3 Vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva.....	6
2.3 Neplatnost a opakování voleb	6
2.4 Soudní přezkum	7
3 Judikatura Nejvyššího správního soudu	9
3.1 Mandát člena zastupitelstva.....	9
3.2 Neplatnost volby kandidátů	10
4 Judikatura krajských soudů	10
4.1 Obecné	10
4.2 Zásada poměrného zastoupení.....	10
4.3 Volební právo.....	10
4.4 Mandát člena zastupitelstva.....	11
4.4.1 Zánik mandátu člena zastupitelstva.....	11
4.4.2 Neslučitelnost funkcí	12
4.5 Kandidátní listiny	12
4.5.1 Vnik volebních stran oprávněných podat kandidátní listiny	12
4.5.2 Prohlášení kandidáta	13
4.5.3 Registrace kandidátních listin	13
4.6 Petice podporující kandidaturu nezávislých kandidátů.....	16
4.7 Odvolání kandidáta	16
4.8 Soutěž politických stran.....	16
4.9 Volební strany a jejich zmocněnci	18
4.10 Volební komise	19
4.11 Hlasování	20
4.12 Zjišťování výsledků voleb	22
4.13 Soudní přezkum	23
4.14 Neplatnost voleb.....	24
4.14.1 K návrhu na neplatnost voleb	24
4.14.2 Řízení o návrhu na neplatnost voleb	25
4.14.3 Důvody vyslovení neplatnosti voleb	27
5 Statistika podaných návrhů ve volebních věcech – krajské soudy (krajské volby – 2004 a 2008, obecní volby – 2010)	29
5.1 Krajské volby v roce 2004.....	29
5.1.1 Návrhy ve věcech seznamu voličů.....	29
5.1.2 Návrhy ve věcech registrace	29
5.1.3 Návrhy ve věcech neplatnosti voleb	30

5.1.4	Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta.....	30
5.2	Krajské volby v roce 2008.....	30
5.2.1	Návrhy ve věcech seznamu voličů.....	30
5.2.2	Návrhy ve věcech registrace	30
5.2.3	Návrhy ve věcech neplatnosti voleb	31
5.2.4	Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování.....	31
5.2.5	Návrhy ve věcech neplatnosti volby kandidáta	31
5.3	Volby do obecních zastupitelstev v roce 2010.....	32
5.3.1	Návrhy ve věcech seznamu voličů.....	32
5.3.2	Návrhy ve věcech registrace	32
5.3.3	Návrhy ve věcech neplatnosti voleb	32
5.3.4	Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování.....	33
5.3.5	Návrhy ve věcech neplatnosti volby kandidáta	34
5.4	Celková statistika – počty návrhů	35
5.4.1	Rok 2004.....	35
5.4.2	Rok 2008.....	37
5.4.3	Rok 2010.....	39

1 Úvodem

Způsob, jakým probíhají volby do zastupitelstev krajů (včetně podmínek volitelnosti) upravuje zákon č. 130/2000 Sb., **o volbách do zastupitelstev krajů** a o změně některých zákonů.

Jedná se přitom o předpis mladší než (obsahově příbuzný) zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, který byl následně nahrazen zákonem č. 491/2001 Sb., **o volbách do zastupitelstev obcí** a o změně některých zákonů. Tento „věkový rozdíl“ je vedle skutečnosti, že v České republice máme pouze 14 krajů oproti více než 6 200 obcí, důvodem, že judikatura k zákonu o volbách do zastupitelstev krajů není doposud příliš bohatá.

Následující přehled tak obsahuje i rozhodnutí týkající se komunálních voleb, která však mají (i díky podobnosti obou úprav) relevanci i ve vztahu k volbám do krajských zastupitelstev.

2 Judikatura Ústavního soudu

2.1 Pojem „volební zákon“ dle čl. 40 Ústavy

Zákon upravující volby do zastupitelstev obcí či krajů je nutno považovat za volební zákon ve smyslu čl. 40 Ústavy.

(...)

Má-li Senát plnit svoji stabilizační funkci, neexistuje žádný rozumný důvod, proč by při tvorbě volebních pravidel měl tuto funkci vykonávat pouze ve vztahu k volbám parlamentním, a nikoliv při tvorbě zákonů upravujících volby do těch orgánů, jimiž jsou samostatně spravovány obce a kraje. Pro stabilitu demokracie není totiž důležité jen to, jak jsou voleny komory Parlamentu, ale i jak volí občané své zástupce na úrovni územní samosprávy; nelze dovést na úrovni ústavní, že by pro udržení rozvoje a demokracie byly parlamentní volby důležitější než volby do samosprávných zastupitelstev obcí a krajů. Demokracie, má-li být skutečnou vládou suverénního lidu, lidem a pro lid, nemůže být, byť nepřímá, distribuována z parlamentu směrem dolů, ale naopak musí vyrůstat jako produkt občanské společnosti zdola až k nejvyšším orgánům státní moci, moc zákonodárnou a ústavodárnou v ně přirozeně počítaje. Je-li žádoucí, aby volební pravidla pro volby parlamentní nepodléhala neustálým změnám a byla i prostřednictvím ztížené procedury pro jejich přijetí pokud možno stabilizovaná, je stejně tak žádoucí, aby takovéto stabilizaci byla podrobena pomocí přísnějšího legislativního režimu i pravidla voleb do zastupitelstev krajů a obcí. Tento požadavek je o to výraznější, že volební systém u těchto voleb ústavně reglementován není.

Senátu nepřísluší podle čl. 33 odst. 2 Ústavy přijímat zákonná opatření ve věci volebních zákonů upravujících volby do obou komor parlamentu, do zastupitelstev obcí a krajů a do Evropského parlamentu.

Obsahuje-li návrh zákona části vyžadující ke schválení odlišné procedury, nutno vyžadovat k ústavně konformnímu přijetí takového zákona proceduru nejnáročnější.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 13/05, č. 283/2005 Sb.

2.2 Mandát člena zastupitelstva

2.2.1 Podmínka trvalého pobytu jakožto podmínka volitelnosti

Je-li zákonem podmínka trvalého pobytu stanovena jako *condicio sine qua non* volitelnosti do orgánu obce, nutno s ní jako s takovou ze strany zastupitelů zacházet; nelze být občanem jedné obce pro jednu oblast veřejného práva (např. daňového) a občanem obce druhé pro jinou oblast veřejného práva.

Z odůvodnění:

Trvalý pobyt lze považovat za standardní podmínku k nabytí volebního práva a k jeho výkonu. Pokud tedy zákon v § 6 a § 7 [zákona o volbách do zastupitelstev obcí z roku 1994] vymezuje, že členem zastupitelstva v obci může být zvolen každý volič, který má v obci trvalý pobyt, tedy je v obci oprávněn volit, nelze takovou podmínku považovat za neústavní, neboť nepochybně z takto konstruované podmínky volitelnosti lze dovodit, že na samosprávě společenství občanů se mají podílet pouze ti, kteří do tohoto společenství také patří.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2000, sp. zn. IV. ÚS 420/2000, č. 145/2000 Sb. ÚS.

2.2.2 Zánik mandátu člena zastupitelstva z důvodu neslučitelnosti funkcí

Usnesením Zastupitelstva obce K. ze dne 27. 4. 2005 zanikl stěžovatelův mandát člena Zastupitelstva obce K. z důvodu neslučitelnosti této funkce s jeho funkcí vedoucího organizační složky obce s názvem "O.". Stalo se tak na základě tehdy platného ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, které bylo do tohoto zákona vloženo zákonem č. 96/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmů), ve znění pozdějších předpisů, účinným od 1. 3. 2005. Stěžovatel získal mandát člena zastupitelstva obce ve volbách v roce 2002, tedy dříve, než byl zákon č. 96/2005 Sb. přijat.

Stěžovatelův návrh na zrušení tohoto usnesení zastupitelstva obce byl zamítnut usnesením Krajského soudu v Plzni. Proti těmto rozhodnutím zastupitelstva obce a krajského soudu byla podána ústavní stížnost. Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti a obě napadená usnesení zrušil.

Protože zákon č. 96/2005 Sb., na jehož základě byla ústavní stížností napadená rozhodnutí vydána, byl nálezem Ústavního soudu ze dne 22. června 2005 sp. zn. Pl. ÚS 13/05 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 37, nález č. 127, vyhlášen pod č. 283/2005 Sb.) pro nedodržení ústavně předepsané procedury zrušen, nemohou nadále obstát závěry zastupitelstva obce a krajského soudu vycházející ze zrušeného znění ustanovení § 5 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Shora konstatovaná změna právní úpravy postihuje důvod zániku mandátu člena zastupitelstva obce, který byl jediným důvodem, pro který krajský soud návrh stěžovatele zamítl.

Krajskému soudu sice nelze vytknout porušení zákona, protože v době, kdy své rozhodnutí přijímal, jej tehdy platná právní úprava k takovému rozhodnutí opravňovala, avšak poté, co byl zákon č. 96/2005 Sb. nálezem Ústavního soudu zrušen, se toto rozhodnutí dostalo do rozporu s ústavně zaručeným právem na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i s čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterého mají občané za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

Podle nálezů Ústavního soudu ze dne 24. 11. 2005, sp. zn. III. ÚS 361/05, 213/2005 Sb. ÚS.

2.2.3 Vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva

Podle § 59 zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, se může se stížností proti vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva v obci každý občan, zapsaný do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva volen, jakož i každá volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do tohoto zastupitelstva, domáhat nejpozději do deseti dnů po uveřejnění výsledků voleb Ústřední volební komisí rozhodnutí soudu podle § 200l občanského soudního řádu. K řízení je příslušný krajský soud, který je povinen bez jednání rozhodnout ve věci do sedmi dnů. Pokud jde o účastníka jednání, je jím návrhovátelem a pokud soudce neměl právním předpisem výslovně stanoveno, s kým má jednat jako s dalším účastníkem řízení, musí se rozhodnout sám, jaké prostředky zvolí jako důkazy a podklady pro své rozhodnutí, a to i s přihlédnutím k časovému limitu, který pro něj zákon stanoví. Přitom nelze opomenout, že jde především o objektivní ústavní právo, týkající se platnosti voleb, kterému musí věnovat svou pozornost. Jen při takové interpretaci může citované ustanovení § 59 zákona č. 152/1994 Sb. skutečně chránit zájem voličů na správném provádění voleb a zvolení těch, kteří splňují předpoklady stanovené ústavními i zákonnými předpisy, jakož i střežit, aby i formální předpisy o volbách byly důsledně dodržovány a řádný průběh voleb byl beze zbytku zajištěn.

Podle nálezů Ústavního soudu ze dne 26. 1. 1999, sp. zn. I. ÚS 508/98, č. 13/1999 Sb. ÚS.

2.3 Neplatnost a opakování voleb

Dospěl-li Ústavní soud při ústavně konformní interpretaci relevantního jednoduchého práva (§ 90 odst. 1 s. ř. s., § 60 zák. č. 491/2001 Sb.) k právnímu názoru, dle něhož každé vyslovení neplatnosti ve volebním soudnictví nemusí mít za následek opakování voleb, a vychází-li z maximy, dle níž rozhodnutí ve věci samé vysloví soud ve výroku rozsudku (§ 64 s. ř. s. ve spojení s § 155 a § 157 o. s. ř.), pak z uvedených východisek vyplývá závěr, dle něhož volební soud po vyslovení neplatnosti volby kandidáta, jež nemá za následek opakování voleb, má ale za následek nutnost opravy zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce (města), jakož i opravu vyhlášení výsledku voleb, příslušným volebním orgánům provedení této opravy ve výroku svého rozhodnutí uloží.

Vyslovení neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta volebním soudem musí tudíž obsahovat i její důsledek ve vazbě na opakování voleb. Nejsou-li důsledkem takového rozhodnutí opakované volby, musí zahrnout i určení povinnosti volebním orgánům konstatované relevantní volební vady reparovat. V opačném případě by pouhé vyslovení neplatnosti založilo právní nejistotu, jak má být po takovém rozhodnutí soudu volebními orgány postupováno.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 1. 2007, sp. zn. III. ÚS 885/06, č. 3/2007 Sb. ÚS.

Volební soudnictví je založeno na principu ochrany mandátu a ne každé zjištěné a prokázané porušení zákona musí nutně vést k tak závažným důsledkům, jakým je nezvolení voleného zastupitelského orgánu.

Povinností volebního soudu je proto zkoumat do jaké míry mělo nebo mohlo mít porušení zákona vliv na výsledek hlasování, který je nutno chápat nikoliv ve smyslu mechanického součtu odevzdaných hlasů v jednom volebním okrsku, nýbrž ve vztahu k účelu a cíli takového hlasování, kterým je rozhodnutí o zvolení konkrétních kandidátů a určení pořadí jejich náhradníků. „Výsledek“ hlasování v jednom volebním okrsku, ve smyslu počtu odevzdaných hlasů, nemá hodnotu sám o sobě, nýbrž až v rámci jeho zohlednění při určení zvolených kandidátů (příp. určení pořadí náhradníků).

Pokud však volební soud k závěru o neplatnosti hlasování či neplatnosti voleb na základě kvalifikovaného, tzn. dostatečně intenzivního porušení zákona, dojde, vede takový závěr vždy nutně k nezvolení zastupitelského orgánu [§ 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí].

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 12. 2006, sp. zn. I. ÚS 768/06, č. 224/2006 Sb. ÚS.

2.4 Soudní přezkum

Výraz „jeho věc“ v čl. 38 odst. 2 Listiny je nutno vykládat tak, že každý, o jehož právech a povinnostech má být v soudním řízení jednáno, má mít možnost se tohoto řízení účastnit a vyjádřit se ke všem prováděným důkazům.

Konstrukce tzv. nesporného řízení s jeho zvláštnostmi nemůže vést k tomu, aby taková základní práva nebyla v občanském soudním řízení respektována.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 2001 o. s. ř. zní:

„§ 2001

- (1) O stížnosti proti vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva v obci 34c) rozhodne soud bez jednání usnesením, a to do sedmi dnů.
- (2) Účastníkem řízení je navrhovatel.
- (3) Proti rozhodnutí soudu nejsou přípustné opravné prostředky.“

Z tohoto ustanovení plyne, že účastníkem řízení je pouze navrhovatel, kterým je však ve smyslu ustanovení § 59 zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, pouze "občan, zapsaný do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva volen, jakož i každá volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do tohoto zastupitelstva," tedy v žádném případě osoba, o jejíchž právech a povinnostech má být v řízení jednáno.

Pozn.: Ústavní soud § 200§ občanského soudního řádu tímto náležen zrušil.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 1. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 30/95, č. 31/1996 Sb.

Ústavní stížnost svým významem "podstatně" přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v případě, kdy bylo vůči stěžovateli zasaženo na základě ustanovení zákona, o kterém nejenže je tvrzeno, že je neústavní, nýbrž které bylo za neústavní výslovně prohlášeno. Takováto úprava přitom nedopadá pouze na stěžovatele, nýbrž na všechny zvolené kandidáty při volbách do zastupitelstev, u kterých bylo napadeno vydání osvědčení o zvolení. Řešení takové závažné poruchy proto není pouze v osobním zájmu stěžovatele, nýbrž se dotýká základních složek pojmu demokracie a právního státu. V této souvislosti Ústavní soud považuje za potřebné zdůraznit obecně sdílený poznatek, že řádné provádění a následná soudní kontrola voleb jsou jednou ze základních složek mezinárodního i vnitrostátního ústavního standardu svobodných a demokratických voleb. Zjednáni ústavního stavu podle čl. 21 odst. 1 a 4 a čl. 22 Listiny základních práv a svobod a vyhovění požadavkům čl. 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.) proto podstatně přesahuje osobní zájmy stěžovatele.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 4. 1996, sp. zn. II. ÚS 15/95, č. 31/1996 Sb. ÚS.

"Komunální ústavní stížnost" se v několika směrech zásadním způsobem odlišuje od úpravy "obecné" ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR, a to - mimo jiné - i v tom směru, že zatímco v řízení o obecné ústavní stížnosti je příslušnost Ústavního soudu dána toliko v případě porušení ústavně zaručených základních práv nebo svobod stěžovatele, v případě tzv. ústavní stížnosti komunální hodnotí Ústavní soud i zákonnost zásahu státu.

Podle názoru Ústavního soudu nedůvodné paušální tvrzení stěžovatele, že pozastavení výkonu volby starosty rozhodnutím okresního úřadu není vůbec možné, neboť pro toto tvrzení zákonná opora neexistuje.

Nelze pozastavit výkon jakéhokoliv opatření zastupitelstva obce jen proto, že v jeho činnosti shledá okresní úřad protizákonnost s tímto opatřením přímo nesouvisející, nýbrž tak lze učinit pouze tehdy, jestliže okresní úřad zjistí, že mezi protizákonností rozhodnutí obce a pozastavením takového rozhodnutí bezprostřední vztah skutečně existuje.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 471/2000, č. 140/2000 Sb. ÚS.

Lhůtu pro podání návrhu k přezkumu rozhodnutí podle zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, lze ústavně konformně interpretovat tak, že okamžik fiktivního doručení (třetí den od vyvěšení rozhodnutí na úřední desce) je důležitý pro výpočet konce objektivní lhůty pro podání návrhu, nikoliv pro její počátek.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2004., sp. zn. I ÚS 668/04, č. 156/2004 Sb. ÚS.

Volební soudnictví je založeno na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost, nýbrž je třeba ji v řízení řádně prokázat.

Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06, č. 16/2007 Sb. ÚS.

3 Judikatura Nejvyššího správního soudu

3.1 Mandát člena zastupitelstva

k § 55 odst. 2 písm. b), § 56 odst. 2 a § 68 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 79, § 82, § 88 a násl. soudního řádu správního

I. Je-li zastupitelstvo obce nečinné ve věci předání osvědčení o tom, že se náhradník stal členem zastupitelstva obce [§ 56 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí], a zároveň jsou splněny podmínky pro zánik mandátu člena zastupitelstva v důsledku jeho rezignace [§ 55 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona], pravomoc předat oprávněnému osvědčení přechází na ředitele krajského úřadu v souladu s § 68 téhož zákona.

Teprve pokud by ředitel krajského úřadu nesplnil svou povinnost, která na něj přešla na základě § 68 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, mohl by se náhradník domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu prostřednictvím žaloby podle § 79 s. ř. s.

II. Pokud rada či zastupitelstvo obce předá osvědčení o tom, že se náhradník stal členem zastupitelstva obce [§ 56 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí], ale původní zastupitel tvrdí, že jeho mandát nezanikl ze zákona rezignací, může se domáhat ochrany proti vydání předmětného osvědčení prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s. Žaloba v rámci soudnictví ve věcech volebních (§ 88 a násl. s. ř. s.) není možná, protože neexistuje rozhodnutí o zániku mandátu, které by bylo možno napadnout žalobou. K zániku mandátu rezignací dochází přímo ze zákona podle § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 84/2011-208.

3.2 Neplatnost volby kandidátů

k čl. 5 Ústavy České republiky

k čl. 22 Listiny základních práv a svobod

k § 16 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (v textu též „volební zákon“)

k § 20 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění zákona č. 117/1994 Sb.

Výplatou příspěvků za mandáty do voleb Zastupitelstva hl. m. Prahy nedošlo k narušení volné soutěže politických stran, ani k jejich zvýhodnění ve volebním boji, které by vedlo k neplatné volbě jejich kandidátů.

Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2006, čj. Vol 59/2006-31, č. 959/2006 Sb. NSS.

4 Judikatura krajských soudů

4.1 Obecné

Zákon č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, je z převážné míry obecné, proklamativní povahy a není právním předpisem upravujícím volby do zastupitelstev obcí.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 9. 2006, čj. 30 Ca 60/2006-19.

4.2 Zásada poměrného zastoupení

Znevýhodnění nezávislých kandidátů a volebních stran, jejichž kandidátní listiny obsahují počet kandidátů menší než nejvyšší možný, oproti volebním stranám, jejichž kandidátní listiny obsahují nejvyšší možný počet kandidátů, při přidělování mandátů ve volbách do zastupitelstev obcí, odpovídá znění zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, a je důsledkem zásady poměrného zastoupení zakotvené v § 2 tohoto zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 11. 2006, čj. 15 Ca 247/2006-50.

4.3 Volební právo

Přihlášení občana k trvalému pobytu v obci jako jedna z podmínek práva volit do jejího zastupitelstva, která je zakotvena v § 4 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, má formálně evidenční a nikoliv faktickou povahu. Z hlediska aktivního volebního práva do zastupitelstva obce proto není

rozhodné, zdali občan má v obci stálé bydliště a skutečně tam žije, nýbrž to, jestli si za místo svého trvalého pobytu zvolil nějaký objekt, který se v ní nachází.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 5. 2005, čj. 15 Ca 102/2005-26.

I. Základní podmínkou, která musí být splněna pro realizaci aktivního i pasivního volebního práva je, že toto právo má pouze fyzická osoba, která má způsobilost k právům a povinnostem. Způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti zaniká smrtí, a smrtí tedy ztrácí fyzická osoba i způsobilost být volena.

II. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, neřeší přímo situaci, přestane-li kandidát splňovat podmínky volitelnosti v době po registraci kandidátní listiny do vzniku mandátu ukončením hlasování. Vzhledem k tomu, že po registraci kandidátní listiny již nelze rozhodnout o škrtnutí kandidáta, ale současně platí, že kandidát, který přestal splňovat podmínky volitelnosti, nemůže být zvolen do zastupitelstva, je nutno tuto mezeru v zákonné úpravě překlenout postupem per analogia legis, a to aplikací § 24 odst. 5 téhož zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2006, čj. 22 Ca 403/2006-10.

4.4 Mandát člena zastupitelstva

4.4.1 Zánik mandátu člena zastupitelstva

k § 5 odst. 2 a 3, § 55 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 230/2002 Sb.

Skutečnost, že zaměstnanec pověřeného obecního úřadu je vyloučen z projednávání a rozhodování věci, která se týká obce, v níž je současně zastupitelem, nemá vliv na zánik jeho mandátu člena zastupitelstva podle § 55 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 5. 2006, čj. 30 Ca 23/2006-41, č. 925/2006 Sb. NSS.

k § 5 odst. 1 a § 55 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Vysloví-li správní orgán zánik mandátu člena zastupitelstva městské části územně členěného statutárního města postupem podle § 55 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, proto, že člen zastupitelstva přestal být volitelný, a to z důvodu jeho údajného nepřihlášení v předmětné městské části k trvalému pobytu, je povinen zjistit ve smyslu § 5 odst. 1 citovaného zákona, zda tomu tak bylo i v den voleb, jak zní podmínka volitelnosti člena zastupitelstva městské části územně členěného statutárního města (viz posledně citované ustanovení).

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 6. 2008, čj. 29 Ca 106/2008-21.

4.4.2 Neslučitelnost funkcí

k § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Pokud státní správu přímo vykonávají podřízení navrhovatelky a navrhovatelka je řídí, organizuje a kontroluje, pak také navrhovatelka vykonává přímo státní správu, čímž je naplněna podmínka podle § 5 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, pro neslučitelnost funkcí podle § 5 odst. 2 téhož zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 4. 2011, čj. 22 A 52/2011-13.

k § 5 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

k § 9 vyhlášky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Funkce člena zastupitelstva obce není ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, neslučitelná s funkcí vykonávanou členem zastupitelstva obce jako zaměstnancem zařazeným do pověřeného obecního úřadu, kde nevykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti obce, ve které je zastupitelem. Závěr, zda se jedná o funkci neslučitelnou ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 491/2002 Sb., je nutno učinit po posouzení dle přílohy k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a § 9 vyhlášky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 9. 2011, čj. 57 A 71/2011-14.

4.5 Kandidátní listiny

4.5.1 Vnik volebních stran oprávněných podat kandidátní listiny

k § 20 odst. 1 a § 60 odst. 1 a 3 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 200l odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, upravuje v § 20 odst. 1 možné způsoby vzniku volebních stran, oprávněných podat kandidátní listinu pro volby do zastupitelstev obcí. Jedním z nich je i sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Přestože zákon o

volbách používá množné číslo při vymezení subjektů, tvořících toto sdružení, nelze z toho dovodit, že zákonným předpokladem takového sdružení jako jedné volební strany je účast nejméně dvou samostatných politických subjektů, ať již politických stran, nebo politických hnutí. Použití množného čísla v citovaném ustanovení je jen dílem legislativní techniky.

Zákonná úprava použitá v § 20 odst. 1 zákona o volbách tedy vymezuje pouze okruh subjektů, které mohou tvořit volební strany, ale neupravuje jejich počet.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. listopadu 2002, čj. 30 Ca 196/2002-7, č. 1057/2002 SJS.

4.5.2 *Prohlášení kandidáta*

Právní předpisy výslovně nestanoví, že v prohlášení kandidáta (§ 22 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, příl. 1, vzor 6 citovaného zákona a příloha 1, vzor 6 vyhlášky č. 59/2002 Sb.) musí být uveden název strany, za kterou kandidát kandiduje. Ze samostatného prohlášení kandidáta, ve kterém kandidát neuvádí název volební strany, nelze bez dalšího dovodit, že nekandiduje za stranu, na jejíž kandidátní listině je uveden.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 9. 2006, čj. 30 Ca 171/2006-28.

4.5.3 *Registrace kandidátních listin*

k § 21 odst. 4, § 23 odst. 1 a 3 písm. b) a § 60 odst. 1 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 200l odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu

I. Nepřiloží-li volební strana, tvořená nezávislým kandidátem nebo sdružením nezávislých kandidátů, ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu v potřebném počtu, registrační úřad ji vyzve, aby závady odstranila. Není-li závada ve lhůtě odstraněna, rozhodne registrační úřad o odmítnutí takové kandidátní listiny.

II. Dojde-li registrační úřad při přezkoumávání kandidátní listiny k závěru, že splňuje náležitosti zákona o volbách, rozhodne o její registraci. Proti provedení registrace kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce se může volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva obce, domáhat ochrany u soudu. Žádnému dalšímu subjektu zákon o volbách tuto legitimaci nedává.

III. Dojde-li proto při registraci kandidátní listiny k chybě, přičemž žádná z kandidujících volebních stran rozhodnutí o registraci nenapadne, stane se rozhodnutí o registraci volební strany přesto pravomocné. Jestliže však zákon o volbách legitimaci - oprávnění napadat provedené registrace kandidátních listin volebních stran - nezaložil samotným voličům v době registrací, tím spíše to nemohl mít na mysli až po volbách. Z

tohoto důvodu se proto volič (osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku) nemůže domoci ani vydání rozhodnutí o neplatnosti voleb do zastupitelstva obce pro vady registrace kandidátní listiny volební strany.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2002, čj. 30 Ca 191/2002-9, č. 1056/2002 SJS.

II. Rozhodnutí o registraci kandidátní listiny se považuje za doručené dle § 23 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, třetím dnem od vyvěšení na úřední desce.

III. Ve věcech volebních týkajících se registrace kandidátních listin podle § 89 s. ř. s. je vymezení účastníků řízení podobné řízení nespornému. Podle § 89 odst. 4 věty druhé s. ř. s. jsou účastníky řízení navrhovatel, odpůrce – správní orgán, který provedl registraci (registrační úřad), a ten, o jehož registraci kandidátní listiny se jedná.

IV. Podle § 22 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, nemůže kandidát na kandidátní listině být současně zmocněncem volební strany (ve smyslu legislativní zkratky podle § 20 odst. 1 cit. zákona).

V. Platným a včasným odvoláním zmocněnce volební strany a jeho náhradníka z těchto funkcí, kteří současně na kandidátce kandidovali ve volbách, lze odstranit vady kandidátní listiny, a to bez výzvy registračního úřadu a v zákonné lhůtě 53 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev obcí.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2006, čj. 29 Ca 237/2006-42.

k § 22 odst. 4 a § 23 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Registrační úřad není v rámci registračního řízení podle § 23 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, oprávněn zkoumat, zda je zmocněnec jedné volební strany zároveň kandidátem jiné volební strany (§ 22 odst. 4 téhož zákona). Tato skutečnost totiž nemůže být důvodem pro odmítnutí registrace kandidátní listiny.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 9. 2006, čj. 22 Ca 315/2006-10, č. 1056/2007 Sb. NSS.

k § 21, § 22, § 23 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 89 odst. 1 písm. c) a odst. 4 soudního řádu správního

I. Registrační úřad v procesu projednání a registrace kandidátních listin podle § 23 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů,

rozhoduje bez možnosti diskrece a musí registrovat kandidátní listinu, jsou-li splněny zákonné podmínky (§ 21 nebo § 22 cit. zákona).

II. Soud v řízení podle § 89 odst. 1 písm. c) a odst. 4 s. ř. s. vychází pouze ze skutkových zjištění vztahujících se k náležitostem kandidátní listiny.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 9. 2006, čj. 31 Ca 161/2006-43.

k § 23 odst. 4 a § 59 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (v textu též „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“)

k § 40 odst. 5, § 46 odst. 1 písm. b) a § 93 soudního řádu správního

I. Dvoudenní lhůtu k podání návrhu na soudní ochranu proti provedení registrace kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce stanovenou v § 59 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, je nutno počítat ode dne vyvěšení rozhodnutí o registraci kandidátní listiny na úřední desce, neboť den vyvěšení je dnem doručení (§ 23 odst. 4 věta třetí), bez ohledu na to, kdy oprávněný subjekt rozhodnutí o registraci fakticky obdržel.

II. Právní úprava obsažená v § 93 s. ř. s., upravující některé procesní odlišnosti oproti řízení v jiných věcech rozhodovaných ve správním soudnictví, vylučuje postup podle ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. umožňující předsedovi senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost prominout zmeškání lhůty k provedení úkonu.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2006, čj. 44 Ca 132/2006-11, č. 1027/2007 Sb. NSS.

k zákonu č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 89 odst. 1 soudního řádu správního

I. Z celého kontextu právní úpravy obsažené v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, vyplývá, že je nepřijatelné a v hrubém rozporu se záměrem zákonodárce, aby existovala možnost delegace oprávnění volebního zmocněnce jednat jménem volební strany prostřednictvím pověření či plné moci na další fyzické osoby. Připuštění takové možnosti by mohlo způsobit maření voleb v důsledku účelově vyvolávaných vleklých sporů o případnou platnost či neplatnost úkonů takto pověřených osob či platnost takových pověření.

II. Návrh na přezkum rozhodnutí o registraci volební strany (§ 89 odst. 1 s. ř. s.) může tedy jménem politického subjektu učinit statutární orgán takového subjektu (popř. nezávislý kandidát), osoba zmocněná statutárním orgánem politického subjektu či volební zmocněnec, nikoli však osoba pověřená k tomu volebním zmocněncem.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 9. 2010, čj. 15 A 75/2010-41.

4.6 Petice podporující kandidaturu nezávislých kandidátů

Jestliže údaje voličů uvedené na petici podporující kandidaturu sdružení nezávislých kandidátů nesplňují náležitosti stanovené § 21 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, nelze takové voliče započítávat do počtu voličů, kteří tuto petici podepsali.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 9. 2006, čj. 22 Ca 318/2006-11.

4.7 Odvolání kandidáta

k § 24 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Při dodržení předepsaného postupu pro odvolání kandidáta volební strany z kandidátní listiny po její registraci podle § 24 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, nejsou volby do zastupitelstva neplatné. Je třeba rozlišovat mezi odvoláním kandidáta před registrací kandidátní listiny a po její registraci, kdy o odvolání kandidáta po registraci kandidátní listiny se rozhodnutí nevydává.

Podle usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 11. 2010, čj. 10 A 81/2010-23.

4.8 Soutěž politických stran

k § 30 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Pokud jsou v rámci svobodné volební soutěže (§ 30 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů) použity pravdivé a veřejně přístupné informace o kandidátovi, nelze v tom spatřovat porušení zásady rovnosti volební soutěže.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2006, čj. 22 Ca 385/2006-5.

I. Podle § 30 odst. 1 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, je starosta obce oprávněn, nikoli však povinen vyhradit v obci plochu pro vylepení volebních plakátů. Využívání takto určené plochy musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran. Princip rovnosti se nevztahuje na plochy soukromých vlastníků, kde pouze záleží na dohodě majitele plochy a zájemce o vylepení plakátů. K tvrzenému porušení citovaného ustanovení musí návrhvatel uvést, jak tímto eventuálním porušením zákona mohl být ovlivněn výsledek volby kandidáta (§ 60 odst. 4 citovaného zákona).

(...)

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2006, čj. 29 Ca 301/2006-98.

k § 16 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů

k § 30 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

(...)

II. Vzhledem k tomu, že zákaz vedení nečestné a nepoctivé volební kampaně je zakotven toliko v § 16 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a o změně a doplnění některých dalších zákonů, zatímco v zákonech o volbách do obecních zastupitelstev a do krajských zastupitelstev není obsažen, může být pro soud posuzující návrh na neplatnost voleb týkající se způsobu vedení volební kampaně při volbách do obecního zastupitelstva směrodatný pouze § 30 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, který reguluje volební kampaň v podstatně menší míře než na parlamentní úrovni.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 11. 2006, čj. 15 Ca 253/2006-129.

k § 30 a § 59 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Navštěvování voličů v obci zástupci volební strany jeden den před zahájením hlasování není porušením pravidel volební kampaně.

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 11. 2006, čj. 57 Ca 150/2006-34.

k § 30 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Při vymezení neurčitého právního pojmu „bezprostřední okolí“ je nutno vycházet ze smyslu § 30 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Smyslem zákazu uvedeného v tomto ustanovení je jednoznačně zajistit nestranný přístup k voličům ze strany volební komise a zároveň zajistit voličům možnost svobodného a nerušeného projevu vůle bez působení vnějších vlivů při samotném aktu hlasování. Za bezprostřední okolí objektu, v němž je umístěna volební místnost, je tedy nutno považovat takový prostor, kterým nutně musí projít každý volič směřující do objektu, v němž je umístěna daná konkrétní volební místnost.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 11. 2010, čj. 15 A 91/2010-33.

k čl. 5 Ústavy

k čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod

Podplácení voličů, tj. předávání peněz konkrétním voličům za volební hlas odevzdaný konkrétní volební straně či konkrétnímu kandidátovi (pojetí volební kampaně obchodně-tržním způsobem), představuje závažný volební delikt narušující volnou soutěž volebních subjektů garantovanou čl. 5 Ústavy ČR a čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2010, čj. 22 A 151/2010-132.

4.9 Volební strany a jejich zmocněnci

k § 20 odst. 1 a § 21 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Volební stranou ve smyslu § 20 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, může být jen politická strana zaregistrovaná v souladu se zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve lhůtě pro podání kandidátní listiny (§ 21 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů).

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 9. 2006, čj. 57 Ca 129/2006-21, č. 1026/2007 Sb. NSS.

Ustanovení § 20 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, nestanoví jako kritérium pro kandidaturu volební strany v těchto volbách míru její politické aktivity. Takový požadavek by byl mimo jiné v rozporu se zásadou rovnosti kandidujících politických subjektů.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2006, čj. 22 Ca 414/2006-7.

Jménem volební strany může veškeré úkony ve věcech voleb do zastupitelstev obcí, a tedy včetně podání návrhu na soudní přezkum ve smyslu § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, činit jen volební zmocněnec této strany (§ 22 odst. 4 téhož zákona).

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 11. 2006, čj. 22 Ca 391/2006-11.

k § 22 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, neuvádí výslovně postup a náležitosti při zmocnění nového volebního zmocněnce po odvolání předchozího. Obsahové náležitosti však musí být stejné jako u zmocnění na kandidátní listině: jedná se o jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a podpis zmocněnce.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 11. 2010, čj. 22 A 137/2010-30.

k § 20 a § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

(...)

II. Volební strany (§ 20 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí) jsou identifikovatelné podle celé řady atributů; je to název volební strany, její vylosované číslo a v neposlední řadě jsou to také její kandidáti. Záměna volebních stran při sčítání hlasů z titulu podobné zkratky volebních stran je proto ve své podstatě vyloučena.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2010, čj. 44 A 105/2010-58m, č. 2270/2011 Sb. NSS.

4.10 Volební komise

Skutečnost, že okrsková volební komise byla složena výhradně z příbuzných kandidátů jen některých volebních stran (§ 17 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů), nemůže být bez dalšího důvodem pro neplatnost hlasování.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 9. 11. 2006, čj. 30 Ca 205/2006-12.

k § 15 písm. d) a § 17 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Skutečnost, že starosta obce podle § 15 písm. d) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, stanovuje před volbami do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, znamená, že stanoví jejich konkrétní počet, a nikoliv početní rozpětí. Od tohoto počtu se pak striktně odvíjí počet členů volební komise, které je starosta v případě neobsazených míst ve volební komisi jednotlivými volebními stranami oprávněn podle § 17 odst. 2 věty druhé téhož zákona do této komise jmenovat.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 11. 2006, čj. 15 Ca 232/2006-43, č. 1093/2007 Sb. NSS.

k § 18 odst. 3 a § 40 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 230/2002 Sb.

I. Určení předsedy okrskové volební komise dohodou jejich členů namísto losem, jak je stanoveno v § 18 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, nemá bez dalšího vliv na výsledky hlasování.

II. S výjimkou doby zjišťování výsledků voleb může ve volební místnosti setrvat po celou dobu voleb kterýkoliv občan, pokud nenarušuje jejich průběh.

III. Ve volební místnosti (§ 31 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů), již není prostor k tomu, aby se v ní voliči radili o osobách jednotlivých kandidátů.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 11. 2006, čj. 30 Ca 83/2006-24.

(...)

II. Z § 17 odst. 1 č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů nevyplývá, že členem okrskové volební komise nemůže být zaměstnanec obce nebo obecního úřadu, popř. osoby v příbuzenském nebo jiném vztahu ke kandidátům.

III. Stanovení minimálního počtu členů okrskové volební komise a jmenování členů této komise na místa neobsazená delegováním volebních stran (§ 17 odst. 2 a 3 citovaného zákona) je výlučnou pravomocí starosty obce. Počet členů volební komise stanoví starosta s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku tak, aby jejich počet byl nejméně 6, není přitom vázán jinou podmínkou.

IV. Dojde-li k odvolání člena okrskové volební komise (§ 17 odst. 5 citovaného zákona), jeho členství v komisi zaniká okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné odvolání tohoto člena tím, kdo jej delegoval do této funkce. Na uvolněné místo po odvolaném členovi komise může starosta obce jmenovat nového člena komise. Není-li dosaženo minimálního počtu členů okrskové volební komise, jmenuje starosta vždy další členy komise na neobsazená místa.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2006, čj. 29 Ca 301/2006-98.

k § 43 odst. 3 větě třetí zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Okrsková volební komise je i z vlastního podnětu oprávněna odstranit chyby v zápisu o průběhu a výsledku hlasování a předat nový zápis o průběhu a výsledku hlasování Českému statistickému úřadu, a to až do ukončení svého zasedání ve smyslu § 43 odst. 3 věty třetí zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 2. 2011, čj. 30 A 4/2011-99.

4.11 Hlasování

k § 31 odst. 1, § 33 odst. 3 a § 42 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Jestliže okrsková volební komise voličům v rozporu s § 33 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, vydává k hlasování obálky neopatřené úředním razítkem a voliči tyto obálky použijí k hlasování, jedná se o takové porušení zákona č. 491/2001 Sb. (§ 31 odst. 1), které může ovlivnit výsledky hlasování (§ 42 odst. 2 cit. zákona).

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2006, čj. 30 Ca 203/2006-13.

k § 41 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Neplatnost hlasu voliče ve smyslu § 41 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, nezpůsobuje, nacházejí-li se v úřední obálce i jiné listiny než hlasovací lístek do zastupitelstva (zde hlasovací lístek pro volby do senátu).

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2006, čj. 22 Ca 405/2006-17.

k § 37 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Legálnost hlasování ve volbách do zastupitelstva obce nemůže být zpochybněna toliko blíže nepodloženými domněnkami navrhovatelů. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani úkon okrskové volební komise (pokus zaměřený na ověření funkčnosti volební pásky) uskutečněný až po skončení hlasování a oznámení výsledků voleb, zvláště je-li výsledek pokusu v rozporu s obsahem zápisu vyhotoveného okrskovou volební komisí bezprostředně po skončení hlasování a vyhlášení výsledků voleb, v němž okrsková volební komise neuvedla žádné okolnosti, které by mohly mít vliv na výsledek hlasování.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2006, čj. 44 Ca 155/2006-48, č. 1092/2007 Sb. NSS.

Ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obcí a o změně některých zákonů, nezakládá povinnost voliče dát hlas tolika kandidátům, kolik je členů zastupitelstva obce. Nelze dojít k závěru, že počet platných hlasů se musí rovnat násobku počtu odevzdaných úředních obálek a počtu členů zastupitelstva obce.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 11. 2006, čj. 22 Ca 387/2006-10.

k § 17 odst. 2, § 33 odst. 2, § 40 odst. 2 a § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k 90 odst. 1 soudního řádu správního

Porušením § 33 odst. 7 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, je, dochází-li k voličům s přenosnou volební schránkou pouze jeden člen okrskové volební komise.

Uvedené porušení zákona o volbách do zastupitelstev obcí však nemá vliv na platnost hlasování, neboť i přes toto pochybení nebylo voličům odepřeno právo volit.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2010, čj. 44 A 98/2010-24.

4.12 Zjišťování výsledků voleb

k § 5 odst. 1 a § 24 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Při zjišťování výsledku voleb do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části nelze podle § 24 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, použitého per analogiam legis, přihlížet k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který po registraci kandidátní listiny v důsledku změny trvalého pobytu přestal splňovat podmínky volitelnosti podle § 5 odst. 1 cit. zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 11. 2006, čj. 22 Ca 411/2006-19.

Při zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva obce se přihlíží i k platným hlasům odevzdaným pro kandidáta, který po registraci kandidátní listiny přestal být volitelný ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Takové hlasy se pak započtou do celkového počtu hlasů odevzdaných pro volební stranu, za kterou tento kandidát kandiduje. Pokud by pak byl uvedený kandidát do zastupitelstva obce zvolen, došlo by kvůli ztrátě volitelnosti v souladu s § 55 odst. 3 písm. b) zákona č. 491/2001 Sb. k zániku jeho mandátu, který by vyslovilo zastupitelstvo obce způsobem uvedeným v odstavci čtvrtém téhož zákonného ustanovení.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 11. 2006, čj. 15 Ca 238/2006-19.

k § 45 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 90 soudního řádu správního

Povinnost losovat, uložená jinak (v rámci volebního procesu) v § 45 odst. 2 in fine zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, Českému statistickému úřadu, přechází, je-li u soudu napadena platnost voleb nebo volby kandidáta (§ 90 s. ř. s.), na soud.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, čj. 44 A 96/2010-57.

§ 40 a § 43 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

I. Doba, po kterou je jiným osobám zapovězen vstup do místnosti, v níž se provádí sčítání hlasů odevzdaných ve volbách do obecních zastupitelstev, nekoresponduje jen samotnému sčítání hlasů, nýbrž je vymezena časem od okamžiku ukončení hlasování až do chvíle podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování, zapečetění hlasovacích lístků a provedení dalších úkonů uvedených v § 43 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

II. Pouhá přítomnost neoprávněné osoby (viz § 40 odst. zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí) v místnosti, kde okrsková volební komise sčítala hlasy, ještě

neznamená, že by tato protiprávní skutečnost měla mít vliv na výsledky voleb, tedy na zjištění skutečné vůle voličů. Zvláště když se taková osoba neúčastnila posuzování a hodnocení sčítání hlasovacích lístků ve vztahu k výsledkům zaznamenaným v zápisu o průběhu a výsledku voleb, nezasahovala do jejich výpočtů a zápisů, tedy neúčastnila se práce komise a její přítomnost byla spojena jen s materiální stránkou zabezpečení chodu voleb.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 11. 2010, čj. 30 A 56/2010-29.

k § 4 odst. 1, § 5 odst. 1 a § 24 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Dojde-li k situaci, že na kandidátní listině volební strany při volbách do zastupitelstev obcí jsou uvedeni nevolitelní kandidáti, přičemž se kandidatury nevzdali ani nebyli odvoláni, je namístě aplikovat per analogiam § 24 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, tj. nepřihlížet k hlasům odevzdaným pro tyto kandidáty a současně snížit počet kandidátů volební strany o příslušný počet nevolitelných kandidátů. Jiný postup je porušením zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2010, čj. 57 A 95/2010-87.

4.13 Soudní přezkum

I. Soud není ve volebních věcech vázán skutkovým a právním stavem zjištěným správním (volebním) orgánem v předchozím řízení, neboť dle systematického zařazení nelze § 75 odst. 1 s. ř. s. aplikovat ve volebních věcech. Může tak přihlídnout i k nově zjištěným okolnostem případu, pokud nepřekračují přezkumný rámec vymezený námitkami v návrhu na zahájení řízení. Správní soud tedy vychází ze zjištěného skutkového stavu, který tu je v době jeho rozhodování, přitom je vázán podaným návrhem (petitem), jehož obsah musí vyčerpat a o něm rozhodnout.

(...)

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2006, čj. 29 Ca 237/2006-42.

V řízení podle § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, soud není oprávněn naříditi příslušnému volebnímu orgánu přepočítání hlasů ani na základě svých zjištění přidělovat mandáty mezi volební strany a přikazovat je jejich jednotlivým kandidátům. V soudnictví ve věcech volebních je soud oprávněn na návrh oprávněné osoby pouze přezkoumat, jestli vyhlášené volební výsledky odpovídají skutečnosti. Pokud dojde k závěru, že přidělení mandátů mezi volebními stranami či přikázání mandátů jejich jednotlivým kandidátům neodpovídá údajům obsaženým v zápise o výsledku voleb do zastupitelstva obce, může vyslovit pouze neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 11. 2006, čj. 15 Ca 255/2006-19.

k § 74 soudního řádu správního

Krajský soud, který je v rámci přezkumu regulérnosti voleb do zastupitelstev obcí oprávněn přepočítat hlasovací lístky, může tímto úkonem za analogického použití § 74 s. ř. s. pověřit Český statistický úřad.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2010, čj. 44 A 101/2010-26.

4.14 Neplatnost voleb

4.14.1 K návrhu na neplatnost voleb

k § 7 odst. 7 a § 92 soudního řádu správního¹

Návrh na neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva obcí podaný místně nepřislušnému soudu tento soud odmítne (§ 92 s. ř. s.). Ustanovení § 7 odst. 7 s. ř. s. se v tomto případě nepoužije.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2010, čj. 44 A 95/2010-4.

k § 60 odst. 1 a § 67 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 90 soudního řádu správního

Návrh na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta je třeba podat podle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, nejpozději ve lhůtě 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Tato lhůta je však zachována s ohledem na speciální úpravu jejího běhu stanovenou v § 67 odst. 3 citovaného zákona pouze tehdy, je-li poslední den lhůty učiněn úkon (návrh) u příslušného soudu, a to nejpozději do 16:00 hodin. V uvedených případech se proto obecná úprava týkající se běhu lhůt neuplatní.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 11. 2010, čj. 30 A 59/2010-21.

Návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva obce podle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, může podat člen příslušné okrskové volební komise jen za předpokladu, že je současně zapsán v seznamu voličů toho volebního okrsku, ve kterém platnost voleb napadá.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 11. 2006, čj. 60 Ca 4/2006-24.

¹ S účinností od 20. 6. 2008 byl odstavec 7 § 7 soudního řádu správního změněn zákonem č. 216/2008 Sb. na odstavec 6 tohoto §.

4.14.2 Řízení o návrhu na neplatnost voleb

I. V řízení o návrhu na neplatnost hlasování a voleb do zastupitelstev obcí je příslušným volebním orgánem (§ 90 odst. 2 s. ř. s.) pověřený obecní úřad (§ 12 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů) nebo obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory (§ 13 téhož zákona).

II. Účastníky řízení o návrhu na neplatnost hlasování a voleb do zastupitelstev obcí (§ 90 odst. 2 s. ř. s.) jsou všichni zvolení kandidáti.

III. Řízení o návrhu na neplatnost hlasování a voleb do zastupitelstev obcí je řízením sporným, pro které platí povinnost navrhovatele tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti [§ 101 odst. 1 písm. a) o. s. ř.] a označit důkazy k prokázání svých tvrzení [§ 101 odst. 1 písm. b) a § 120 o. s. ř.]. Soud v takovém řízení nemůže doplňovat či domýšlet chybějící tvrzení navrhovatele, jakož i z vlastní iniciativy dohledávat důkazy; v opačném případě by narušil rovnost účastníků řízení podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod vyjádřenou v § 36 odst. 1 s. ř. s.

Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, čj. 57 Ca 148/2006-40.

k § 90 odst. 2 soudního řádu správního

I. V řízení o návrhu na neplatnost voleb, o návrhu na neplatnost hlasování a neplatnosti volby kandidáta jsou vždy účastníky řízení navrhovatel a příslušný volební orgán (§ 90 odst. 2 s. ř. s.). Naproti tomu účastenství toho, jehož volba byla napadena, tedy kandidáta, jemuž bylo vydáno osvědčení o zvolení, je dáno jedině tehdy, pokud se jedná o návrh na neplatnost volby kandidáta.

(...)

III. Objektem ochrany řízení o návrhu na neplatnost hlasování je svoboda projevu vůle voliče při hlasování, k jejímuž zajištění má napomáhat § 30 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Právě projev vůle voliče, který je vyjádřen konkrétní úpravou hlasovacích lístků a jejich odevzdáním zákonem stanovenými způsoby, je výsledkem hlasování. Jedině při absenci protizákonného ovlivnění svobody projevu vůle voličů při hlasování, ke kterému může dojít jedině ve volebních místnostech a v jejich bezprostředním okolí během přesně zákonem vymezeného časového úseku končícího uzavřením volebních místností, může být dosaženo neovlivněného celkového výsledku hlasování.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 11. 2006, čj. 15 Ca 253/2006-129.

V řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta soud posuzuje pouze okolnosti, které mají vliv na platnost takové volby (§ 60 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů). V tomto řízení již soud není oprávněn

přezkoumávat skutečnosti, které měly být předmětem registračního řízení podle § 23 téhož zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 11. 2006, čj. 15 Ca 257/2006-28.

k § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

I. Ustanovení § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, které konstruuje fikci, že ke zvolení zastupitelstva obce nedošlo tehdy, pokud soud shledal oprávněným návrh na neplatnost hlasování či na neplatnost voleb, má účinky **ex tunc.**

(...)

Podle rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 12. 2006, čj. 15 Ca 276/2006-87.

k § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 90 soudního řádu správního

Pro volby do zastupitelstva obce platí, že není důvod slyšet navržené svědky, pokud by svou výpovědí pouze potvrdili nespornou skutečnost.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2010, čj. 44 A 104/2010-24.

k § 67 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

k § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k 90 odst. 1 soudního řádu správního

I. Na překážku věcné projednatelnosti návrhu na neplatnost voleb (§ 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, a § 90 s. ř. s.) není tvrzení navrhovatele o porušení nikoli zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, nýbrž jiného zákonného předpisu [zde: zákona č. 128/2000 Sb., o obcích].

(...)

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, čj. 44 A 102/2010-19.

k § 60 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k § 90 soudního řádu správního

Pokud soud v řízení podle § 90 s. ř. s. usnesením vysloví, že volba kandidáta je neplatná, a současně dalším výrokiem vysloví, který kandidát byl ve volbách zvolen, je již nadbytečné zavazovat volební orgány k reparaci volební vady.

Podle usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2010, čj. 22 A 136/2010-20.

k § 20 a § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

I. Jestliže se v jednom volebním okrsku liší výsledky voleb od okrsků ostatních a je pro takový výsledek logické vysvětlení (bydliště několika kandidátů úspěšných volebních stran), nelze takové statistické odchylky považovat za indicii, která by soud vedla k tomu, že by v řízení o neplatnosti voleb a hlasování (§ 90 s. ř. s.) přistoupil k přepočítání hlasů.

(...)

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2010, čj. 44 A 105/2010-58m, č. 2270/2011 Sb. NSS.

4.14.3 Důvody vyslovení neplatnosti voleb

Ztráta odevzdaných platných hlasovacích lístků sice představuje závažné porušení § 43 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, avšak není důvodem pro vyslovení neplatnosti voleb, jestliže lze volební výsledek zjistit z pomocné volební dokumentace.

Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 11. 2006, čj. 15 Ca 229/2006-20.

Pokud navrhovatel má výhrady k průběhu voleb, má je ihned uplatnit u okrskové volební komise, která je povinna je uvést do zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve smyslu § 42 odst. 2 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. Později ničím nedoložené výhrady nelze považovat za porušení volebního zákona.

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 11. 2006, čj. 30 Ca 85/2006-15.

k § 45 odst. 1 věta druhá zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Jestliže soud po přepočtu hlasů zjistí, že jedna volební strana ve skutečnosti překročila 5 % hranici (§ 45 odst. 1 věta druhá zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů) a získala 1 mandát, je oprávněn prohlásit volbu kandidáta umístěného na posledním místě v pořadí podílů hlasů pro dané zastupitelstvo za neplatnou.

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 11. 2006, čj. 30 Ca 206/2006-32.

Pokud tvrzené chybné sečtení a vyhodnocení hlasů navrhovatele nemohlo ovlivnit pořadí kandidátů, je třeba návrh na neplatnost volby kandidáta dle § 60 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, zamítnout.

Podle usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 11. 2006, čj. 12 Ca 113/2006-19.

Nezapečetěná volební dokumentace znamená sice porušení § 43 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, avšak bez dalšího nezpůsobuje ovlivnění výsledku takových voleb (§ 60 odst. 3 téhož zákona).

Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2006, čj. 30 Ca 204/2006-17.

k § 45 a § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Zjistí-li soud v řízení o návrhu na neplatnost voleb do obecního zastupitelstva (§ 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů) pochybení okrskové volební komise spočívající v chybném uvedení počtu odevzdaných platných hlasů pro kandidátní listinu jedné volební strany a jejího kandidáta, které se projevilo nejen ve vyhlášených výsledcích voleb, ale i v nesprávném rozdělení mandátů do zastupitelstva obce, rozhodne se zřetelem k zásadám právní jistoty a legitimního očekávání pouze o neplatnosti volby toho kandidáta, který by dle skutečných výsledků voleb nezahrnujících uvedenou chybu mandát nezískal.

Při dalším postupu podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, je příslušný volební orgán se zřetelem k zachování principu spravedlivé rovnováhy (fair balance) mezi poskytnutím ochrany zákonným následkům realizovaného aktivního a pasivního volebního práva a při uplatnění zásady právní jistoty a legitimního očekávání povinen respektovat nejen skutečnou vůli voličů projevenou v jejich odevzdaných platných hlasech v uskutečněných volbách, ale i legitimní očekávání volebních stran a jejich kandidátů zahrnující dodržení zákonného postupu při přidělování mandátů dle těchto skutečných výsledků voleb ze strany příslušných volebních orgánů (§ 45 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů).

Podle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 20. 11. 2006, čj. 52 Ca 71/2006-68, č. 1055/2007 Sb. NSS.

k § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

k 90 odst. 1 soudního řádu správního

k § 67 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

(...)

II. Spočívají-li námitky proti regulérnosti voleb pouze na mylných úsudcích navrhovatele, zamítne soud návrh na neplatnost voleb (§ 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, a § 90 s. ř. s.) jako zcela nedůvodný.

Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2010, čj. 44 A 102/2010-19.

5 Statistika podaných návrhů ve volebních věcech – krajské soudy (krajské volby – 2004 a 2008, obecní volby – 2010)

Poznámka: Tato statistika vychází z údajů poskytnutých místopředsedy správních úseků krajských soudů na žádost Oddělení dokumentace a analytiky. Údaje z Krajského soudu v Ústí nad Labem přišly jako z jediného soudu zvlášť, z tohoto důvodu je pobočka v Liberci uvedena v tabulkách samostatně (ostatní soudy zaslaly údaje zahrnující i pobočky).

5.1 Krajské volby v roce 2004

5.1.1 Návrhy ve věcech seznamu voličů

Ve vztahu ke krajským volbám v roce 2004 na KS nebyly evidovány žádné návrhy ve věcech seznamu voličů.

5.1.2 Návrhy ve věcech registrace

2004 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0					
KS v Českých Budějovicích	0					
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0					
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	0					
KS v Plzni	1		1		0	
KS v Praze	0					
Městský soud v Praze	0					
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	0					

5.1.3 Návrhy ve věcech neplatnosti voleb

2004 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0					
KS v Českých Budějovicích	0					
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	1	1			0	
KS v Ostravě (vč. pod. Olomouc)	0					
KS v Plzni	0					
KS v Praze	0					
Městský soud v Praze	0					
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	0					

5.1.4 Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta

Ve vztahu ke krajským volbám v roce 2004 na KS nebyly evidovány žádné návrhy ve věcech neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta.

5.2 Krajské volby v roce 2008

5.2.1 Návrhy ve věcech seznamu voličů

2008 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	2	1	1		0	
KS v Českých Budějovicích	0					
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0					
KS v Ostravě (vč. pod. Olomouc)	0					
KS v Plzni	0					
KS v Praze	0					
Městský soud v Praze	0					
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	0					

5.2.2 Návrhy ve věcech registrace

2008 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0					
KS v Českých Budějovicích	0					
KS v Hradci Králové (vč. pob.	0					

Pardubice)						
KS v Ostravě (vč. pod. Olomouc)	0					
KS v Plzni	0					
KS v Praze	0					
Městský soud v Praze	1	1			0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	0					

5.2.3 Návrhy ve věcech neplatnosti voleb

2008 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	2	2			0	
KS v Českých Budějovicích	1	1			0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0				0	
KS v Ostravě (vč. pod. Olomouc)	1	1			0	
KS v Plzni	0				0	
KS v Praze	0				0	
Městský soud v Praze	1		1		0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0				0	
KS v Ústí nad Labem	0					

5.2.4 Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování

2008 - krajské volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0					
KS v Českých Budějovicích	0					
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0					
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	0					
KS v Plzni	0					
KS v Praze	0					
Městský soud v Praze	1		1		0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	2				0	

5.2.5 Návrhy ve věcech neplatnosti volby kandidáta

Ve vztahu ke krajským volbám v roce 2008 na KS nebyly evidovány žádné návrhy ve věcech neplatnosti volby kandidáta.

5.3 Volby do obecních zastupitelstev v roce 2010

5.3.1 *Návrhy ve věcech seznamu voličů*

Ve vztahu k obecním volbám v roce 2010 na KS nebyly evidovány žádné návrhy ve věcech seznamu voličů.

5.3.2 *Návrhy ve věcech registrace*

2010 - komunální volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětveti)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0				0	
KS v Českých Budějovicích	2		2		0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	1	1			0	
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	1	1			0	
KS v Plzni	1	1			0	
KS v Praze	0				0	
Městský soud v Praze	0				0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	1		1		0	
KS v Ústí nad Labem	6				0	

5.3.3 *Návrhy ve věcech neplatnosti voleb*

2010 - komunální volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	35				0	
KS v Českých Budějovicích	10	6	3	1	0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	18	17	0	1	0	
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	18	12	5		1 ^{*)}	účelové přihlášení se více osob k trvalému pobytu těsně před volbami na určitou adresu
KS v Plzni	4	2	1		1	Bohy - zneužití výkonu evidence obyvatel (přihlašování k trvalému pobytu) ve prospěch jedné politické strany
KS v Praze	11	10	1		0	

^{*)} Sp. zn. 22 A 140/2010 (Karlova Studánka) – nejprve zamítnuto, následně po zrušení rozhodnutí Ústavním soudem (sp. zn. Pl. ÚS 6/11) vyslovena neplatnost voleb.

Městský soud v Praze	12	10**)	2		0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	1	1			0	
						Hřensko - voleb se účastnilo minimálně 17,98% neoprávněných voličů (počet občanů přihlášených k trvalému pobytu v obci vzrostl o 67 nových obyvatel starších 18 let, tj. o 469 volebních hlasů, tito však v obci fakticky nežili)
KS v Ústí nad Labem	27	21	4	1	1	

5.3.4 Návrhy ve věcech neplatnosti hlasování

2010 - komunální volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0				0	
KS v Českých Budějovicích	0				0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0				0	
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	2	1			1	Český Těšín - "nakupování" hlasů
KS v Plzni	11	8	1	1	1	zvolení dvou nevolitelných kandidátů (neměli trvalé bydliště v obci)
KS v Praze	3	2	1		0	
Městský soud v Praze	8	6	1	1	0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	1	1			0	
KS v Ústí nad Labem	4				4	Krupka - napřed zrušeno ÚS***), poté opět částečně vyhověno - "kupčení" s volebními hlasy (2x) a volební agitace v den voleb v bezprostřední blízkosti volebních místností (1x);

***) Sp. zn. 12 A 8/2010 – šlo o mediálně výraznou věc rozdělení Prahy do 7 volebních obvodů, rozsudek napaden ústavní stížností, kterou Ústavní soud zamítl (sp. zn. Pl. ÚS 52/10).

****) Nález ÚS ze dne 18. 1. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10.

						Roudnice n. L. - volební agitace v den voleb v bezprostřední blízkosti volebních místností;
--	--	--	--	--	--	---

5.3.5 Návrhy ve věcech neplatnosti volby kandidáta

2010 - komunální volby						
Soud	Počet návrhů	Zamítnuto	Odmítnuto	Zastaveno (zpětvzetí)	Vyhověno	Důvody vyhovění
KS v Brně	0					
KS v Českých Budějovicích	2				2	pochybení volební komise při sčítání hlasů voličů
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice)	0					
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc)	7	3			4	nesprávné sečtení hlasů po vzdání se kandidatury (ke které došlo po registraci kandidátní listiny) – 4 obdobné věci
KS v Plzni	0					
KS v Praze	2	1			1	Kanina - neopr. vyřazení dvou hlasovacích lístků pro neplatnost (soud rozhodl losováním)
Městský soud v Praze	3	2	1		0	
KS v Ústí nad Labem (pobočka Liberec)	0					
KS v Ústí nad Labem	1				1	kandidatura neoprávněné kandidátky (fakticky v obci nežila)

5.4 Celková statistika – počty návrhů

5.4.1 Rok 2004		
Soud/typ řízení	počet návrhů	z toho vyhověno
KS v Brně - seznam voličů	0	
KS v Brně - registrace	0	
KS v Brně - neplatnost voleb	0	
KS v Brně - neplatnost hlasování	0	
KS v Brně - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Brně celkem	0	
KS v Českých Budějovicích - seznam voličů	0	
KS v Českých Budějovicích - registrace	0	
KS v Českých Budějovicích - neplatnost voleb	0	
KS v Českých Budějovicích - neplatnost hlasování	0	
KS v Českých Budějovicích - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Českých Budějovicích celkem	0	
KS v Hradci Králové - seznam voličů	0	
KS v Hradci Králové - registrace	0	
KS v Hradci Králové - neplatnost voleb	1	0
KS v Hradci Králové - neplatnost hlasování	0	
KS v Hradci Králové - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice) celkem	1	0
KS v Ostravě - seznam voličů	0	
KS v Ostravě - registrace	0	
KS v Ostravě - neplatnost voleb	0	
KS v Ostravě - neplatnost hlasování	0	
KS v Ostravě - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc) celkem	0	
KS v Plzni - seznam voličů	0	
KS v Plzni - registrace	1	0
KS v Plzni - neplatnost voleb	0	
KS v Plzni - neplatnost hlasování	0	
KS v Plzni - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Plzni celkem	1	0
KS v Praze - seznam voličů	0	
KS v Praze - registrace	0	
KS v Praze - neplatnost voleb	0	
KS v Praze - neplatnost hlasování	0	

KS v Praze - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Praze celkem	0	
MS v Praze - seznam voličů	0	
MS v Praze - registrace	0	
MS v Praze - neplatnost voleb	0	
MS v Praze - neplatnost hlasování	0	
MS v Praze - neplatnost volby kandidáta	0	
MS v Praze celkem	0	
KS v Ústí nad Labem - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem - registrace	0	
KS v Ústí nad Labem - neplatnost voleb	0	
KS v Ústí nad Labem - neplatnost hlasování	0	
KS v Ústí nad Labem - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ústí nad Labem celkem	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - registrace	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost voleb	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost hlasování	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) celkem	0	

5.4.2 Rok 2008		
Soud/typ řízení	počet návrhů	z toho vyhověno
KS v Brně - seznam voličů	2	0
KS v Brně - registrace	0	
KS v Brně - neplatnost voleb	2	0
KS v Brně - neplatnost hlasování	0	
KS v Brně - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Brně celkem	4	0
KS v Českých Budějovicích - seznam voličů	0	
KS v Českých Budějovicích - registrace	0	
KS v Českých Budějovicích - neplatnost voleb	1	0
KS v Českých Budějovicích - neplatnost hlasování	0	
KS v Českých Budějovicích - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Českých Budějovicích celkem	1	0
KS v Hradci Králové - seznam voličů	0	
KS v Hradci Králové - registrace	0	
KS v Hradci Králové - neplatnost voleb	0	
KS v Hradci Králové - neplatnost hlasování	0	
KS v Hradci Králové - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice) celkem	0	
KS v Ostravě - seznam voličů	0	
KS v Ostravě - registrace	0	
KS v Ostravě - neplatnost voleb	1	0
KS v Ostravě - neplatnost hlasování	0	
KS v Ostravě - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc) celkem	1	0
KS v Plzni - seznam voličů	0	
KS v Plzni - registrace	0	
KS v Plzni - neplatnost voleb	0	
KS v Plzni - neplatnost hlasování	0	
KS v Plzni - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Plzni celkem	0	
KS v Praze - seznam voličů	0	
KS v Praze - registrace	0	
KS v Praze - neplatnost voleb	0	
KS v Praze - neplatnost hlasování	0	
KS v Praze - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Praze celkem	0	

MS v Praze - seznam voličů	0	
MS v Praze - registrace	1	0
MS v Praze - neplatnost voleb	1	0
MS v Praze - neplatnost hlasování	1	0
MS v Praze - neplatnost volby kandidáta	0	
MS v Praze celkem	3	0
KS v Ústí nad Labem - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem - registrace	0	
KS v Ústí nad Labem - neplatnost voleb	0	
KS v Ústí nad Labem - neplatnost hlasování	2	0
KS v Ústí nad Labem - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ústí nad Labem celkem	2	0
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - registrace	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost voleb	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost hlasování	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) celkem	0	

5.4.3 Rok 2010		
Soud/typ řízení	počet návrhů	z toho vyhověno
KS v Brně - seznam voličů	0	
KS v Brně - registrace	0	
KS v Brně - neplatnost voleb	35	0
KS v Brně - neplatnost hlasování	0	
KS v Brně - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Brně celkem	35	0
KS v Českých Budějovicích - seznam voličů	0	0
KS v Českých Budějovicích - registrace	2	0
KS v Českých Budějovicích - neplatnost voleb	10	0
KS v Českých Budějovicích - neplatnost hlasování	0	0
KS v Českých Budějovicích - neplatnost volby kandidáta	2	2
KS v Českých Budějovicích celkem	14	2
KS v Hradci Králové - seznam voličů	0	0
KS v Hradci Králové - registrace	1	0
KS v Hradci Králové - neplatnost voleb	18	0
KS v Hradci Králové - neplatnost hlasování	0	0
KS v Hradci Králové - neplatnost volby kandidáta	0	0
KS v Hradci Králové (vč. pob. Pardubice) celkem	19	0
KS v Ostravě - seznam voličů	0	0
KS v Ostravě - registrace	1	0
KS v Ostravě - neplatnost voleb	18	1
KS v Ostravě - neplatnost hlasování	2	1
KS v Ostravě - neplatnost volby kandidáta	7	4
KS v Ostravě (vč. pob. Olomouc) celkem	28	6
KS v Plzni - seznam voličů	0	
KS v Plzni - registrace	1	0
KS v Plzni - neplatnost voleb	4	1
KS v Plzni - neplatnost hlasování	11	1
KS v Plzni - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Plzni celkem	16	2
KS v Praze - seznam voličů	0	
KS v Praze - registrace	0	
KS v Praze - neplatnost voleb	11	0
KS v Praze - neplatnost hlasování	3	0
KS v Praze - neplatnost volby kandidáta	2	1
KS v Praze celkem	16	1

MS v Praze - seznam voličů	0	
MS v Praze - registrace	0	
MS v Praze - neplatnost voleb	12	0
MS v Praze - neplatnost hlasování	8	0
MS v Praze - neplatnost volby kandidáta	3	0
MS v Praze celkem	23	0
KS v Ústí nad Labem - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem - registrace	6	0
KS v Ústí nad Labem - neplatnost voleb	29	1
KS v Ústí nad Labem - neplatnost hlasování	4	4
KS v Ústí nad Labem - neplatnost volby kandidáta	1	1
KS v Ústí nad Labem celkem	40	6
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - seznam voličů	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - registrace	1	0
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost voleb	1	0
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost hlasování	1	0
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) - neplatnost volby kandidáta	0	
KS v Ústí nad Labem (pob. Liberec) celkem	3	0